

Уводни говор високог представника и специјалног представника ЕУ Валентина Инцка на сједници Парламента за Европу посвећеној напретку БиХ ка ЕУ

Одлучнији, креативнији, конструктивнији и зрелији приступ

Даме и господо,

На почетку желим да кажем да ми је задовољство учествовати у првој сједници “Парламента за Европу” у 2011. години. Осим предсједавајућег Предсједништва Босне и Херцеговине, господина Радмановића, на данашњем скупу окупиће се представници Европске комисије, Европског парламента, влада Босне и Херцеговине и Хрватске и парламентарци из пет новоизабраних скупштина у Босни и Херцеговини.

Канцеларија специјалног представника Европске уније покренула је иницијативу “Парламент за Европу” 2009. године, која је настављена јер се показала као користан начин да се пажња и капацитети парламената фокусирају на програм интеграције у ЕУ.

Знам да ће Невенка Савић из Дирекције за европске интеграције и Борис Јарочевич из Делегације ЕУ поподне детаљно говорити о

напретку (или можда, да се тачније изразим, о непостојању напретка) у спровођењу законодавног програма из Споразума о стабилизацији и придруживању. Вјерујем да ће нам они пружити користан приказ тога гдје се Босна и Херцеговина налази и шта треба да уради у 2011. години.

Што се мене тиче, желио бих да размотрим програм приближавања ЕУ у домаћем политичком контексту – јер успјех или неуспјех сваког ангажмана, на сваком парламентарном нивоу, пренијеће се на укупно политичко окружење.

Дуги период суше

Политичко окружење је очито разлог за озбиљну забринутост. Политичке странке и лидери и даље имају фундаменталне разлике у мишљењима када је ријеч о будућности Босне и Херцеговине и начина на који земља треба да буде организована. То је довело до озбиљног политичког застоја у посљедњих неколико година. То је истовремено и разлог зашто је земља, готово пет мјесеци након општих избора, још увијек без нове владе.

Овдје сам дужан да говорим отворено – ако политичка елита не може формирати владу, како може довести ову земљу у Европу? Ако не може формирати владу, онда не може спровести ни неопходне реформе које су предуслов за европску интеграцију, нити може испунити најосновније тежње својих грађана.

Међутим, иако међу страначким лидерима трају сталне свађе, међу грађанима Босне и Херцеговине нема таквих ставова. Они увијек изнова кажу да желе у Европску унију – што је прије могуће.

Па ипак, изабрани политичари редовно изражавају сумњу око тога да ли грађани Босне и Херцеговине треба да иду европским путем у сваком случају, или само под одређеним условима.

Резултати тих сумњи су штетни. Док Босна и Херцеговина и даље покушава да ријеши основне стратешке и политичке несигурности, остатак регије иде одлучним корацима ка Европској унији.

Грађани ове земље ништа мање од својих сусједа не заслужују да уживају у конкретним предностима које доноси процес интеграције.

Морамо се суочити са тим непријатним стањем ствари – а логично је да се то уради управо на оваквим скуповима, гдје учесници заиста могу урадити нешто да се проблем ријеши.

Ви сте искључиво квалификовани да почнете са промјенама које су потребне Босни и Херцеговини.

Ви имате демократски мандат. Ви сте изабрани.

Страначка дисциплина је моћна ствар – како у земљама чланицама ЕУ – тако и у Босни и Херцеговини.

Али, парламентарна одговорност и дужност према грађанима није ништа мање моћна и представља одговорност појединачних чланова парламента који своју обавезу према бирачима стављају изнад свих других политичких разматрања.

Хитни приоритети

Јасно је да је основни приоритет у овом тренутку формирање власти, а да би се то остварило, страначки лидери ће морати да покажу одлучнији, креативнији, конструктивнији и зрелији приступ. Такође је потребно да политичари покажу више повјерења у Босну и Херцеговину.

Одмах након формирања власти Босна и Херцеговина се мора што прије усмјерити на испуњење задатака који ће омогућити подношење вјеродостојне апликације за статус кандидата за чланство у ЕУ, прије свега реализацијом уставних промјена које ће ускладити Устав са Европском конвенцијом о људским правима.

Осим тога, како је комесар Фуеле истакнуо у свом обраћању, Босна и Херцеговина ће такође морати да ријеши питање државних закона о државној помоћи и попису становништва да би земља могла напредовати ка ЕУ.

Потребно је такође предузети даље кораке како би земља постала функционалнија – ово је јасан услов за интеграцију у ЕУ. Треба да појасним да се овдје не ради о централизацији, већ о функционалности и ефикасности.

БиХ мора имати неопходне структуре и институције које ће се бавити изазовима европске интеграције – још једном наглашавам, овдје се не ради о централизацији већ о ефикасности. Потреба за ефикасношћу није никада била већа – то ће такође донијети економске реформе које су заиста неопходне како би се преокренуо тренд економског пада посљедњих година.

У овом процесу парламентарци Босне и Херцеговине могу рачунати на подршку Европске уније. У том погледу желим да истакнем спремност Европске уније да појача свој ангажман у овој земљи и оснажи своју улогу, структуру и дјелотворност.

Нема више уобичајене политике

Без обзира на дуготрајне проблеме у земљи и даље сам оптимиста. Босна и Херцеговина ће постати чланица Европске уније – и вјерујем да ова земља има људске и природне потенцијале да направи значајан и препознатљив допринос европском друштву.

Али, да би се то десило, напосто не можете наставити са уобичајеном политиком.

У Босни и Херцеговини уобичајена политика би значила и уобичајени неуспјех. Потребан нам је озбиљан, конструктиван, реалан и одлучан приступ који није руковођен цинизмом већ искреном жељом да се помогне грађанима Босне и Херцеговине да изађу из невоља у које су запали услед година политичког неуспјеха.

И знам да је такав приступ не само неопходан већ и могућ.

Хвала.